

Một số vấn đề lý luận về phát triển đội ngũ giáo viên tiểu học theo chuẩn nghề nghiệp

Nguyễn Thị Ngọc Thùy

Học viên Cao học – Đại học Đồng Tháp

Received: 28/8/2024; Accepted: 14/9/2024; Published: 30/9/2024

Abstract: Researching the development of primary school teachers according to professional standards for general teachers in Phung Hiep district, Hau Giang province is a very necessary issue that has a decisive significance in creating changes in the quality of primary education in the locality. From the research results; the article presents some theoretical issues on developing primary school teachers according to professional standards.

Keywords: Developing primary school teachers, professional standards

1. Đặt vấn đề

Ngày 22/8/2018, Bộ trưởng Bộ GD&ĐT ban hành Thông tư số 20/2018/TT-BGDĐT Quy định CNNGV cơ sở GD PT. Đây là yêu cầu hết sức cần thiết; vì vậy PTĐN GVTH để đáp ứng theo CNNGV PT trong giai đoạn hiện nay lại càng có ý nghĩa hơn.

Trong những năm gần đây, trước yêu cầu đổi mới GDPT đòi hỏi các cơ sở giáo dục phải đặc biệt quan tâm, nâng cao chất lượng đội ngũ GV đáp ứng được yêu cầu về phẩm chất đạo đức, trình độ chuyên môn, năng lực sư phạm, những kĩ năng cần thiết,... theo quy định của Luật Giáo dục 2019, Thông tư số 20/2018/TT-BGDĐT về CNNGV PT (GVPT); Thông tư số 28/2020/TT-BGDĐT về Điều lệ Trường tiểu học. Hiện nay đã có nhiều công trình NCKH về quản lý, xây dựng, bồi dưỡng và PTĐN GV theo CNN GV PT ở các địa phương khác nhau. Do đó, nghiên cứu PTĐN GVTH theo CNNGV PT ở huyện Phụng Hiệp, tỉnh Hậu Giang là một vấn đề rất cần thiết có ý nghĩa quyết định tạo ra sự chuyển biến đến chất lượng giáo dục tiểu học ở địa phương. Từ kết quả nghiên cứu; bài viết trình bày một số vấn đề lý luận về PTĐN GVTH theo CNN.

2. Nội dung nghiên cứu

2.1. Phát triển đội ngũ GV tiểu học

Tại Điều 26 Điều lệ trường tiểu học hiện hành qui định: “GV làm nhiệm vụ giảng dạy, giáo dục học sinh trong trường tiểu học và cơ sở giáo dục khác thực hiện chương trình GDPT cấp tiểu học.” Theo đó, thuật ngữ PTĐN GVTH được hiểu là một khái niệm tổng hợp bao trùm cả bồi dưỡng đội ngũ GV và PTNN đội ngũ GV tiểu học. Nếu phạm vi bồi dưỡng bao gồm những gì mà người GV phải biết, phạm vi phát triển nâng cao kỹ năng nghề nghiệp đội ngũ GV bao gồm những gì mà người GV nên biết; thì PTĐN

GV bao quát tất cả những gì mà người GV phải biết và nên biết có thể trau dồi và phát triển để đạt được các mục tiêu cơ bản của bản thân và yêu cầu của nhà trường. PTĐN GVTH là tạo ra một đội ngũ GVTH đủ về số lượng, đảm bảo về chất lượng theo chuẩn GV, cân đối và đồng bộ về cơ cấu, trên cơ sở đó đội ngũ này đảm nhiệm và thực hiện tốt các yêu cầu của chương trình giáo dục nhằm nâng cao chất lượng giáo dục. PTĐN GV là sự tiếp tục của một quá trình vận động liên tục nhằm hoàn thiện hay thay đổi thực trạng hiện tại của đội ngũ, làm cho đội ngũ GV không ngừng phát triển về mọi mặt, đáp ứng yêu cầu đổi mới nội dung, chương trình giáo dục; đổi mới PPDH theo xu hướng hiện đại và xu hướng hội nhập. PTĐN GVTH phải tạo ra sự gắn bó giữa xây dựng CNN, quy hoạch, ĐTBĐ với việc sử dụng hợp lý, tạo môi trường tiểu học uận lợi cho đội ngũ phát triển và đánh giá đội ngũ GV một cách chính xác, khách quan. Nội dung chính là phát triển nguồn nhân lực có chất lượng bao gồm các mặt chủ yếu là quy hoạch - ĐTBĐ - sàng lọc, sử dụng và chế độ chính sách.

2.2. Phát triển đội ngũ GVTH theo CNN

Phát triển đội ngũ GVTH theo CNN là làm cho đội ngũ GVTH này phát triển đảm bảo đủ về số lượng, đồng bộ về cơ cấu, đảm bảo về chất lượng theo yêu cầu của CNN Thông tư số 20/2018/TT-BGDĐT, ngày 22/8/2018 ban hành Quy định CNNGV cơ sở GDPT. Theo đó tại Điều 1 quy định rõ:

1. Quy định CNNGV cơ sở GDPT bao gồm: CNNGV cơ sở GDPT (sau đây gọi là CNNGV), hướng dẫn sử dụng CNNGV.

2. Quy định này áp dụng đối với GV trường tiểu học, trường THCS, trường THPT, trường PT có nhiều cấp học, trường chuyên, trường PT dân tộc nội trú, trường PT dân tộc bán trú (sau đây gọi chung là cơ

sở giáo dục PT) và các tổ chức, cá nhân có liên quan.

Mục đích ban hành quy định CNGV được nêu tại Điều 2:

1. Làm căn cứ để GV cơ sở GD PT tự đánh giá phẩm chất, năng lực; xây dựng và thực hiện kế hoạch rèn luyện phẩm chất, bồi dưỡng nâng cao năng lực CMNV đáp ứng yêu cầu đổi mới GD.

2. Làm căn cứ để cơ sở GD PT đánh giá phẩm chất, năng lực CMNV của GV; xây dựng và triển khai kế hoạch bồi dưỡng PTNLNN của GV đáp ứng mục tiêu GD của nhà trường, địa phương và của ngành GD.

3. Làm căn cứ để cơ quan quản lý nhà nước nghiên cứu, xây dựng và thực hiện chế độ, chính sách phát triển ĐNGV cơ sở GD PT; lựa chọn, sử dụng ĐNGV cơ sở GD PT cốt cán.

4. Làm căn cứ để các cơ sở ĐTBĐGV xây dựng, phát triển chương trình và tổ chức ĐTBĐPTPC, NLCMNV của GV cơ sở GD PT.

Tại Điều 3 Quy định các từ ngữ dưới đây được hiểu là:

1. Phẩm chất là tư tưởng, đạo đức, lối sống của GV trong thực hiện công việc, nhiệm vụ.

2. Năng lực là khả năng thực hiện công việc, nhiệm vụ của GV.

3. CNGV cơ sở GD PT là hệ thống phẩm chất, năng lực mà GV cần đạt được để thực hiện nhiệm vụ DH và GD HS trong các cơ sở GD PT.

4. Tiêu chuẩn là yêu cầu về phẩm chất, năng lực ở từng lĩnh vực của CNGV.

5. Tiêu chí là yêu cầu về phẩm chất, năng lực thành phần của tiêu chuẩn.

6. Mức của tiêu chí là cấp độ đạt được trong PTPC, NL của mỗi tiêu chí. Có ba mức đối với mỗi tiêu chí theo cấp độ tăng dần: mức đạt, mức khá, mức tốt; mức cao hơn đã bao gồm các yêu cầu ở mức thấp hơn liền kề.

a) Mức đạt: Có phẩm chất, năng lực tổ chức thực hiện nhiệm vụ được giao trong DH và GD HS theo quy định;

b) Mức khá: Có phẩm chất, năng lực tự học, tự rèn luyện, chủ động đổi mới trong thực hiện nhiệm vụ được giao;

c) Mức tốt: Có ảnh hưởng tích cực đến HS, đồng nghiệp, cha mẹ hoặc người giám hộ của HS trong việc thực hiện mục tiêu GD của cơ sở GD PT và phát triển GD địa phương.

Cũng theo Thông tư số 20/2018/TT-BGDĐT, đòi hỏi GV cơ sở GD PT nói chung, GV THCS nói riêng phải đáp ứng 5 tiêu chuẩn và 15 tiêu chí được quy định tại các Điều 4, 5, 6, 7 và 8. Cụ thể:

Tại Điều 4 quy định Tiêu chuẩn 1 là Phẩm chất

nhà giáo; về tiêu chuẩn này quy định nhà giáo phải: Tuân thủ các quy định và rèn luyện về đạo đức nhà giáo; chia sẻ kinh nghiệm, hỗ trợ đồng nghiệp trong rèn luyện đạo đức và tạo dựng phong cách nhà giáo; bao gồm 2 tiêu chí:

Tiêu chí 1 quy định về Đạo đức nhà giáo;

Tiêu chí 2 quy định về Phong cách nhà giáo.

Tại Điều 5 quy định Tiêu chuẩn 2 về Phát triển CMNV, yêu cầu phải nắm vững chuyên môn và thành thạo nghiệp vụ; thường xuyên cập nhật, nâng cao năng lực CM, NV đáp ứng yêu cầu đổi mới GD; có 5 tiêu chí:

Tiêu chí 1 về Phát triển chuyên môn bản thân;

Tiêu chí 2 về Xây dựng kế hoạch DH và GD theo hướng PTPC, NLHS;

Tiêu chí 3 về Sử dụng PPDH và GD theo hướng PTPC, NLHS;

Tiêu chí 4 về Kiểm tra, đánh giá theo hướng PTPC, NLHS;

Tiêu chí 5 về Tư vấn và hỗ trợ HS.

Tại Điều 6 quy định Tiêu chuẩn 3 về Xây dựng môi trường GD, có 3 tiêu chí yêu cầu: Thực hiện xây dựng môi trường GD an toàn, lành mạnh dân chủ, phòng, chống bạo lực học đường, cụ thể:

Tiêu chí 1 về Xây dựng văn hóa nhà trường;

Tiêu chí 2 về Thực hiện quyền dân chủ trong nhà trường;

Tiêu chí 3 về Thực hiện và xây dựng trường học an toàn, phòng chống bạo lực học đường.

Tại Điều 7 quy định Tiêu chuẩn 4 về Phát triển mối quan hệ giữa nhà trường, gia đình và xã hội. Theo đó tiêu chuẩn này yêu cầu tham gia tổ chức và thực hiện các hoạt động phát triển mối quan hệ giữa nhà trường, gia đình, xã hội trong DH, GD đạo đức, lối sống cho HS, 3 tiêu chí:

Tiêu chí 1 về Tạo dựng mối quan hệ hợp tác với cha mẹ hoặc người giám hộ của HS và các bên liên quan;

Tiêu chí 2 về Phối hợp giữa nhà trường, gia đình, xã hội để thực hiện hoạt động DH cho HS;

Tiêu chí 3. Phối hợp giữa nhà trường, gia đình, xã hội để thực hiện GD đạo đức, lối sống cho HS.

Tại Điều 8 quy định Tiêu chuẩn 5 về Sử dụng ngoại ngữ hoặc tiếng dân tộc, ứng dụng CNTT, khai thác và sử dụng TB, CN trong DH, GD. Theo đó yêu cầu sử dụng được ngoại ngữ hoặc tiếng dân tộc, ứng dụng CNTT, khai thác và sử dụng các TB, CN trong DH, GD có 2 tiêu chí:

Tiêu chí 1: Sử dụng ngoại ngữ hoặc tiếng dân tộc;

Tiêu chí 2: Ứng dụng CNTT, khai thác và sử dụng TB, CN trong DH, GD.

2.3. Quy hoạch phát triển đội ngũ GVTH theo CNN

Các bước đề quy hoạch phát triển đội ngũ GVTH theo CNN gồm:

- Bước 1: Dự báo nhu cầu về GV: cần tiến hành phân tích các yếu tố môi trường bên ngoài trường gồm các yếu tố như bối cảnh kinh tế, xã hội địa phương, các quy định của nhà nước; môi trường bên trong bao gồm môi trường làm việc sư phạm của nhà trường, thực trạng năng lực ĐNGV hiện có, nguồn tài chính, nguồn tài trợ của nhà trường,... Sau khi phân tích kỹ môi trường bên ngoài và bên trong, nhà trường sẽ đưa ra dự báo nhu cầu về ĐNGV.

- Bước 2: Đưa ra quyết định: Trên cơ sở phân tích nhu cầu về PTĐN GVTH theo CNN trong các kế hoạch dài hạn và đội ngũ sẵn có.

- Bước 3: Lập kế hoạch thực hiện: Nhà trường xây dựng chính sách đào tạo, bồi dưỡng, đãi ngộ GV, chính sách tuyển dụng,...

- Bước 4: Kiểm tra, đánh giá việc thực hiện kế hoạch

2.4. Tuyển dụng, sử dụng đội ngũ GV THCS theo CNN

Tuyển dụng đội ngũ GVTH theo CNN là một quá trình quan trọng nhằm xác định và lựa chọn những ứng viên phù hợp, đáp ứng nhu cầu lao động và bổ sung lực lượng GV cho nhà trường. Mục tiêu chủ yếu của quá trình tuyển dụng là tìm kiếm những GV mới, sở hữu kiến thức vững vàng, kỹ năng chuyên môn cao, phẩm chất đạo đức tốt và đáp ứng yêu cầu đổi mới GD.

Tuyển chọn đội ngũ GVTH là quá trình đánh giá các ứng viên theo các yêu cầu của vị trí việc làm. Việc tuyển chọn phải xuất phát từ kế hoạch phát triển và kế hoạch vị trí việc làm của nhà trường; tuyển được những người có trình độ chuyên môn cần thiết cho công việc. Quá trình tuyển chọn; tùy theo phân cấp và thẩm quyền của từng địa phương; nếu không có thi tuyển mà trường được phân cấp xét tuyển thì sau khi có thông báo tuyển dụng, có thể thực hiện theo các bước sau:

Bước 1: Tiếp nhận đơn và hồ sơ xin việc.

Bước 2: Phỏng vấn sơ bộ.

Bước 3: Đánh giá và khảo sát năng lực theo CNN.

Bước 4: Ra quyết định thử việc và thông báo đến ứng viên đạt yêu cầu.

Bước 5: Thử việc.

Bước 6: Quyết định tuyển chọn và công bố kết quả tuyển chọn.

Tùy theo kết quả tuyển dụng, hiệu trưởng phân công GV mới tuyển dụng nhận việc theo vị trí việc làm đã tuyển.

2.5. Đào tạo, bồi dưỡng đội ngũ GVTH theo CNN

Đào tạo cơ bản theo hệ thống GD&ĐT để được bằng cử nhân; bồi dưỡng tại chỗ trong trường như: Phân công GV tích lũy kinh nghiệm bồi dưỡng cho vị trí dự kiến sẽ đảm nhận hoặc đang đảm nhận mà còn yếu hoặc thiếu so với CNN; cử GV tham gia các khóa học, lớp học dài hạn hoặc ngắn hạn. Theo đó, hiệu trưởng cần nắm chắc và dự báo chính xác yêu cầu sự phát triển về số lượng; đồng thời phải căn cứ vào trình độ thực tế của đội ngũ GVTH để đề ra các cơ chế, chính sách khuyến khích ĐNGV nâng cao trình độ chuyên môn và các năng lực khác theo CNN.

2.6. Kiểm tra, đánh giá đội ngũ GVTH theo CNN

Đánh giá đội ngũ GVTH theo CNN phải dựa trên cơ sở pháp lý về hệ thống các văn bản quy định về đánh giá viên chức trong ngành GD; CNN đối với GV và các quy định về chế độ kiểm tra đánh giá hiện hành.

Quá trình thực hiện các khâu đánh giá này diễn ra theo 04 bước:

(1) Xác lập các chuẩn mực, tiêu chí và các chỉ số liên quan đến chuẩn nhà giáo.

(2) Thu thập các minh chứng về kiến thức, năng lực, kỹ năng, tính cách ... của đối tượng mà chuẩn hướng tới.

(3) Đối chiếu sự phù hợp của các minh chứng trong các lĩnh vực hoạt động so với chuẩn đã xác định, để phát hiện các mức độ phù hợp với chuẩn hay chưa phù hợp, trên cơ sở đó tiến hành bước tiếp theo.

(4) Ra quyết định điều chỉnh: Phát huy thành tích, tuyên dương, khen thưởng.

3. Kết luận

Lý luận về PTĐN GVTH theo CNN đã chỉ rõ các nội dung chủ yếu cần tập trung, đồng thời xác định các cách tiếp cận theo hướng phát triển nguồn nhân lực. Do đó, tác giả đã làm rõ những nội dung cần thiết để xây dựng một ĐNGV đạt chuẩn, cùng với các nội dung phát triển hiệu quả để đáp ứng CNN của ngành GD. Trên cơ sở khung lý luận này, sẽ tiếp tục đi vào nghiên cứu thực trạng PTĐN GVTH theo CNN GV PT ở huyện Phụng Hiệp, tỉnh Hậu Giang,

Tài liệu tham khảo

1. Ban Chấp hành TƯ (2013). *Nghị quyết số 29-NQ/TW ngày 04/11/2013 về đổi mới căn bản, toàn diện GD&ĐT*, Hà Nội

2. Ban Chấp hành TƯ (2004). *Chỉ thị số 40/CT-TW ngày 15/6/2004 về xây dựng, nâng cao chất lượng ĐNNG và CBQLGD*. Hà Nội

3. Bộ GD&ĐT (2018), *Thông tư 20/2018/TT-BGDĐT ngày 08/10/2018 ban hành CNN GV PT*. Hà Nội